

МИРОТВОРЧА МІСІЯ В КОСОВО

Хтось називає їх найманцями, хтось – заробітчанами на чужій війні та у "горячих точках", хтось – відчайдухами, які шукають гострих відчуттів у екстримальних умовах, а хтось справедливо – миротворцями, людьми, покликаними нести мир, вкладаючи у цей сенс справжнє їхнє призначення. 29 травня в усьому світі традиційно відзначається Міжнародний день миротворців ООН. Не є виключенням і Україна, яка розпочала досвід миротворчої діяльності практично з часів своєї незалежності. Тож, за понад 20 років українські військовослужбовці, під егідою ООН та НАТО, несли і продовжують нести миротворчу місію в зонах збройних конфліктів багатьох країн світу, географія яких дуже широка. Це і колишня Югославія (Боснія і Герцеговина, Хорватія, Косово), країни Близького Сходу (Ліван, Кувейт, Ірак), країни африканського континенту (Ангола, Сьєрра-Леоне, Ліберія) та інші. І скрізь наші миротворці гідно виконували покладені на них завдання, які сприяли стабілізації ситуації в цих країнах, завдяки чому здобували повагу у місцевого населення й іноземних колег та загалом заслужили високу оцінку у всьому світі. Пройти нелегку, але почесну миротворчу місію в колишній Югославії випало і уродженцю села Вичівка, а нині жителю Зарічного, 29-річному Володимиру Миколайовичу Горбачевському. Рівно рік свого життя він віддав службі

водиться набір кандидатів-контрактників, вирішив випробувати себе в якості миротворця. Чому прийняв таке рішення? Хотілося побачити світ, до того ж, чув багато розповідей від, тих військовослужбовців, хто вже побував в Югославії. Незважаючи на певний ризик, всі вони були задоволені службою там і розповідали багато цікавого. Звичайно, хотілось і своє матеріальне становище покращити. Отож, такою можливістю було гріх не скористатися. Я навіть батьків перехитрив, які були проти того, щоб я туди їхав і не відразу дали письмовий дозвіл...

Але, перш ніж відправитися на Балкани, кандидати до українсько-польського батальйону (їх, за словами мого співрозмовника, було близько 500 чоловік) мусили спершу пройти на Яворівському полігоні шестимісячне навчання і професійний відбір: вогнева підготовка, фізична, психологічна, рукопашний бій та отри-

правили до сусіднього міста Брезовіца, де й знаходилась наша база. Природа тут була дуже гарна – гірські пейзажі заворожували, але милуватися краєвидами було ніколи, адже потрапивши до чужої країни, нових людей та традицій, треба було швидко адаптуватися і приступати до виконання тих завдань, заради яких ми сюди й приїхали. Обстановка там на той період більш-менш нормалізувалась: місцеве населення – серби і албанці, втомившись воювати між собою, приступили до відбудови будинків, комунікацій та інших об'єктів, зруйнованих тривалою війною, яка лише недавно закінчилась. Однак, ситуація все ж залишалась в Косово досить тривожною – будь-який незначний випадок міг призвести до відновлення міжетнічного конфлікту між мусульманами – албанцями та православними сербами. Тож, головним завданням миротворців було недопущення зіткнень між ними. Задля цього нам доводилось

нежилеті та касці. На щастя, застосувати зброю за час своєї служби нам не довелося, хоч інциденти траплялися всякі.

- У яких умовах проходила миротворча місія і як складались стосунки з місцевими жителями?

- Жили ми в колишньому двоповерховому готелі, тож умови проживання, харчування та побу-ту були на високому рівні. А от зарплата у нас, українців, була найменша з усіх миротворців. Зокрема, оплата нашого контрактника сержантського складу становила 560-600 доларів, в той час, як у колеґ-поляків вона була удвічі більшою. На території Косово перебували також американці, французи, німці, італійці – загалом представники 30 країн. Наприклад, середня зарплата у американців становила від 2500 до 3000 доларів, а найбільший оклад мали миротворці з Об'єднаних Арабських Еміратів – 10 тисяч євро, хоч завдання усі виконували майже однакові. Стосовно відносин з місцевими жителями, то вони були, в основному, нормальними. Як це не дивно, більш дружнелюбними до нас були мусульмани-албанці, а слов'яни-

бачив. 19 серпня 2005 року, відбувши передбачений планом річний термін перебування в Косово, український контингент у повному складі відбув на Батьківщину, поступившись чергової ротації миротворців. Повернувся в Яворів, у свою частину і Володимир, який ще деякий час дослужував там по діючому контракту. Втім, він скоро закінчився, бо рік перебування в Косово зараховувався за 3 роки служби в армії. Тож, повернувся додому, де невдовзі одружився. Дружина Тетяна – родом з Луганської області, а познайомився з нею Володимир під час її гостин у тутешній рідні. Нині подружжя проживає у Зарічному, де вони придбали власний будинок, виховують вже і двоє діток. Володимир і на "гражданці" не полишив военний стрій – пішов пра-

мували інші навички, необхідні їм в Югославії. Усі миротворчі

миротворця в одній із найнестабільнішої "гарячій точці" Балкан – в автономному краї Косово, у складі українського миротворчого контингенту багатонаціональних сил КФОР. Тож, про тамтешнє міжетнічне протистояння сербів та албанців знає не з чужих слів.

Напередодні Міжнародного дня миротворців ми зустрілися з Володимиром і попросили його розповісти про службу в Косово та як він туди потрапив.

- У Косово я потрапив під час своєї служби в армії, - розповідає про ті роки своєї юності Володимир. - Зокрема, призвавшись на строкову військову службу в травні 2002 року, мене направили спочатку в навчальний центр сухопутних військ "Десна", що на Чернігівщині. Після 6-місячного навчання, разом з погонами молодшого сержанта, я здобув там спеціальність "командир танка" і був затим направлений для подальшого проходження служби у військову частину м. Яворів, Львівської області. Відповідно, був там командиром екіпажу танка Т-72 і на цій посаді прослужив до демобілізації. Проте, на цьому військову службу не залишив і продовжив її уже за контрактом, заключив трирічний контракт. У той час в Яворові для чергової ротації формувалась спільний українсько-польський миротворчий батальйон для відправки в Косово. Тож, дізнавшись, що туди про-

навчання кандидатів проходили в рамках міжнародної програми НАТО "Партнерство заради миру". Відповідно, викладачами в них були українські та іноземні офіцери, які вже побували з миротворчою місією на Балканах. По закінченню навчання, до складу українсько-польського миротворчого батальйону потрапили кращі з кращих: з 500 претендентів туди відібрали лише 139 чоловік. Серед них був і молодший сержант Горбачевський, який успішно пройшов спільні українсько-польсько-канадські навчальні курси і підготовку миротворця та отримав про це відповідний міжнародний сертифікат. І лише після цього розпочалась безпосередньо місія. На косовську землю Володимир ступив 2 серпня 2004 року.

- Літаком наш батальйон доправили в м.Приштина – столицю тодішнього автономного краю Косово, який сьогодні уже має статус незалежної держави, - продовжує розповідати колишній миротворець. - У Приштині знаходився штаб бойової групи "Схід" багатонаціональних сил КФОР, до складу якої входив і наш підрозділ. КФОР – це міжнародні військові сили під керівництвом НАТО, відповідальні за забезпечення стабільності в Косово. По прибутті, польську частину батальйону і кілька наших взводів забезпечення розмістили у населеному пункті Рака. Нас же, українців, до-

постійно супроводжувати колони з місцевими жителями і забезпечувати їх безпеку. Загалом, до основних завдань нашого підрозділу входило патрулювання зони відповідальності, чергування на чек-пойнтах, супроводження конвоїв, здійснення розвідки, виявлення та знешкодження мін, яких ще багато траплялося в горах. До зони нашої відповідальності входили також охорона та контроль кордону з Македонією. Всі ці завдання були пов'язані з певним ризиком і небезпечкою, тож патрулювати вирушали гуртом, страхуючи один одного. І вдень, і вночі – з автоматом, а на всі операції виходили обов'язково в бро-

сербі трималися більш насторожено. На відміну від миротворців ООН, ми не носили голубих беретів чи касок – вся форма у нас була камуфляжна. Але кожен миротворець нашої бригади обов'язково носив відмітні нашивки: на кожному передпліччі напис "КФОР" та прапор своєї держави.

Рік миротворчої місії в Косово промайнув майже непомітно. За цей період Володимир, який весь час виконував там обов'язки командира бойової розвідувально-десантної машини (БРДМ), навіть встиг побувати у відпустці. Розповідає, що додому їхав автобусом через Македонію, Болгарію та Румунію, тож омріяний світ він таки по-

цювати в райвідділ міліції. Служить там вже шостий рік – нинішня його посада – старшина, а до цього був помічником дільничого та помічником чергового РВ УМВС.

На моє запитання: якби довелось, чи поїхав би виконувати миротворчу місію ще раз, Володимир коротко відповів: "Якби не одружився – поїхав би, не вагаючись, бо така думка була. Але зараз вже ніяк – сім'я, діти..." Отож, сьогодні про перебування у Косово колишньому миротворцю нагадують лише численні фотографії, отримана від НАТО медаль "За службу миру", статус учасника бойових дій та спогади про ту нелегку, але почесну місію.

Сергій ТИШКОВЕЦЬ